

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 grudnia 2021 roku, znak: END/10/021225028, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 30 listopada 2021 roku, odmówił P. Ś. prawa do przeliczenia emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazywał, iż decyzją z dnia 9 kwietnia 2010 roku o ustaleniu kapitału początkowego zostały uwzględnione okresy prowadzenia działalności gospodarczej od dnia 1 maja 1990 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł, iż przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego, brak było możliwości przyjęcia okresu od dnia 1 kwietnia 1990 roku do dnia 30 kwietnia 1990 roku, ponieważ w tym okresie, zgodnie z poświadczeniem z Wydziału (...) i Składek, wnioskodawca nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu.

/decyzja z dnia 14 grudnia 2021 roku – k. 39 załączonych akt rentowych/

W dniu 30 marca 2022 roku odwołanie od powyższej decyzji złożył P. Ś. zaskarżając ją w całości oraz wnosząc o jej zmianę poprzez ponowne ustalenie wysokości świadczeń emerytalnych, z uwzględnieniem działalności gospodarczej prowadzonej w okresie od dnia 1 maja 1990 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku oraz okresu zatrudnienia od dnia 1 kwietnia 1990 roku do dnia 30 kwietnia 1990 roku.

/odwołanie – k. 3-6/

W odpowiedzi na odwołanie złożonej w dniu 28 kwietnia 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o oddalenie odwołania wywodząc, jak w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 8-8v/

Na rozprawie w dniu 7 listopada 2022 roku wnioskodawca P. Ś. poparł odwołanie, wnosząc o uwzględnienie, że w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w okresie od dnia 1 lipca 1976 roku do 31 marca 1977 roku jego wynagrodzenie miesięczne stanowiło kwotę wpisaną w legitymacji ubezpieczeniowej, tj. 3.043,00 zł brutto. Pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie, podnosząc, że z tego okresu zatrudnienia ZUS przyjął kwotę minimalnego wynagrodzenia, bowiem w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy nie ma żadnych wpisów z tego zakładu za 1976 roku, natomiast za 1977 rok wpisano kwotę 3.043,00 w rubryce „zarobek razem brutto”, przyjęcie zaś tej kwoty za 3 miesiące 1977 roku jest mniej korzystne, niż przyjęcie minimalnego wynagrodzenia.

/oświadczenie wnioskodawcy, oświadczenie pełnomocnika organu rentowego – e – protokół z dnia 7 listopada 2022 roku – 00:01:12 i dalej/

Na rozprawie w dniu 6 lutego 2023 roku wnioskodawca P. Ś. poparł odwołanie, z kolei pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/oświadczenie wnioskodawcy, oświadczenie pełnomocnika organu rentowego – e – protokół z dnia 6 lutego 2023 roku – 00:09:15 i dalej/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca P. Ś. urodził się w dniu (...).

/bezsporne/

W okresie od dnia 21 stycznia 1975 roku do dnia 12 czerwca 1976 roku P. Ś. zatrudniony był w Zakładach (...) Z. na stanowisku elektromontera w pełnym wymiarze czasu pracy.

W zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 wystawionym przez zakład pracy (...) S.A. z siedzibą w W. wskazano, iż łączna kwota wynagrodzenia uzyskanego przez P. Ś. w 1975 roku wyniosła 26.295,40 zł, z kolei w 1976

roku - 14.350,00 zł. W legitymacji ubezpieczeniowej P. Ś. w rubryce „zarobek razem brutto” za rok 1976 (okres zatrudnienia do 12 czerwca 1976 r.) wskazano kwotę 2.596,00 zł.

/zaświadczenie z dnia 12 października 1988 roku – k. 6 załączonych akt rentowych, zaświadczenie Rp-7 – k. 89-90 załączonych akt rentowych, kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej – załączone akta rentowe/

W okresie od dnia 1 lipca 1976 roku do dnia 31 marca 1977 roku P. Ś. zatrudniony był w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. na stanowisku elektromontera instalacji i urządzeń w pełnym wymiarze czasu pracy.

Pierwsza umowa o pracę z dnia 1 lipca 1976 roku zawarta na 2-tygodniowy okres próbny przewidywała stawkę płacy zasadniczej w kwocie 11,50 zł netto/godzinę, z kolei umowa o pracę zawarta w dniu 14 lipca 1976 roku na czas nieokreślony wskazywała na stawkę płacy zasadniczej w kwocie 13,50 zł netto/godzinę.

W karcie obiegowej dotyczącej zwolnienia z pracy w zakładzie pracy (...) Przedsiębiorstwo (...) w Ł. wskazano wynagrodzenie P. Ś. w kwocie 3.043,00 zł.

/świadczenie pracy – k. 32-32v, umowa o pracę z dnia 1 lipca 1976 roku – k. 37-37v, umowa o pracę z dnia 14 lipca 1976 roku – k. 39-39v, karta obiegowa – k. 40-40v, dokumentacja kadrowo – płacowa P. Ś. – k. 32-45v, nadto: zeznania wnioskodawcy P. Ś. – e – protokół z dnia 6 lutego 2023 roku – 00:01:48 i dalej w związku z – e – protokołem z dnia 7 listopada 2022 roku – 00:10:42 i dalej/

W legitymacji ubezpieczeniowej P. Ś. w rubryce „zarobek razem brutto” za rok 1977 wskazano kwotę 3.043,00 zł.

/kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej – załączone akta rentowe/

W okresie od dnia 1 kwietnia 1977 roku do dnia 31 maja 1983 roku P. Ś. był zatrudniony w Zakładzie (...) na stanowisku elektryka.

/świadczenie pracy – k. 8-8v załączonych akt rentowych/

Z tytułu wykonywania działalności gospodarczej, P. Ś. podlegał ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia 1 maja 1990 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku oraz od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 31 stycznia 2014 roku.

Z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej od dnia 1 kwietnia 1990 roku do dnia 30 kwietnia 1990 roku P. Ś. nie został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych.

/poświadczenie okresów podlegania ubezpieczeniom dla celów emerytalno – rentowych – k. 20-21 załączonych akt rentowych, potwierdzenie ubezpieczenia osób opłacających składki na własne ubezpieczenia oraz osób z nimi współpracujących – k. 25-25v załączonych akt rentowych, informacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. Wydziału Świadczeń E. – Rentowych z dnia 10 grudnia 2021 roku – k. 37 załączonych akt rentowych/

Decyzją z dnia 17 grudnia 2018 roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 30 listopada 2018 roku, ustalił P. Ś. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 695,66 zł.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od dnia 1 stycznia 1975 roku do dnia 31 grudnia 1984 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 56,98%.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 56,98% przez kwotę 1.220,89 zł tj. kwotę bazową określoną w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (56,98% x 1.220,89 zł = 695,66 zł).

Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy również przyjął 28 lat 2 miesiące i 22 dni, tj. 338 miesięcy okresów składkowych oraz 3 miesiące okresów nieskładkowych.

Decyzja przewidywała, iż współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wynosi 82,67%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat – wynosi 209 miesięcy.

W decyzji sprecyzowano, iż kapitał początkowy ustalony na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosi 104.130,07 zł i podlega waloryzacji według zasad określonych w art. 173 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W decyzji podano także, że wartość kapitału początkowego przeliczono z uwzględnieniem wynagrodzenia minimalnego za okres pracy od dnia 1 stycznia 1977 roku do dnia 31 marca 1977 roku, zamiast kwoty 3.043,00 zł, która jest wykazana w legitymacji ubezpieczeniowej.

/decyzja z dnia 17 grudnia 2018 roku o ponownym ustaleniu kapitału początkowego – k. 133-134 załączonych akt rentowych/

Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto :

<i>Lp.</i>	<i>za rok kalendarzowy</i>	<i>zarobki-dochód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (w zł)</i>	<i>kwotę rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy (w zł)</i>	<i>stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy (w %)</i>
1	2	3	4	5 (3:4)
1	1975	26.295,40	46.956,00	56,00
2	1976	21.550,00	51.372,00	41,95
3	1977	30.600,00	55.152,00	55,48
4	1978	35.565,00	58.644,00	60, 65
5	1979	47.856,00	63.924,00	74,86
6	1980	53.000,00	72.480,00	73, 12

7	1981	60.568,00	92.268,00	65,64
8	1982	95.041,00	139.572,00	68,09
9	1983	69.719,00	173.700,00	40,14
10	1984	68.400,00	202.056,00	33,85

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosił 56,98% i był średnią arytmetyczną wskaźników z poszczególnych lat kalendarzowych.

/obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – k. 135 załączonych akt rentowych/

W dniu 1 lipca 2019 roku wnioskodawca P. Ś. złożył wniosek o emeryturę.

/wniosek – k. 1-3v załączonych akt rentowych/

Decyzją z dnia 15 lipca 2019 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 1 lipca 2019 roku, przyznał P. Ś. emeryturę od dnia 1 lipca 2019 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

/decyzja z dnia 15 lipca 2019 roku – k. 6-8 załączonych akt rentowych/

W dniu 26 października 2021 roku P. Ś. złożył wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem przeliczonego kapitału początkowego. Do wniosku P. Ś. załączył legitymację ubezpieczeniową obejmującą lata 1976 – 1977.

/wniosek – k. 9-10, legitymacja ubezpieczeniowa – (koperta) – k. 11/

Decyzją z dnia 5 listopada 2021 roku, znak: END/10/021225028, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 26 października 2021 roku, odmówił P. Ś. przeliczenia emerytury.

Organ rentowy wskazał, iż w przypadku wnioskodawcy nie pojawiły się żadne nowe okoliczności, ani dowody pozwalające na ponowne ustalenie wartości kapitału początkowego przeliczonego prawomocną decyzją z dnia 17 grudnia 2018 roku i wysokości emerytury przeliczonej prawomocną decyzją z dnia 15 lipca 2019 roku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł, iż decyzją z dnia 17 grudnia 2018 roku przeliczono wysokość kapitału początkowego z zastosowaniem wszystkich obowiązujących przepisów. Organ rentowy zwrócił także uwagę, iż wynagrodzenie wykazane w legitymacji w kwocie 2.596,00 zł za 1976 roku zostało przyjęte zgodnie z zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawionym przez zakład (...) S.A. w skali całego zatrudnienia od dnia 1 stycznia 1976 roku do dnia 12 czerwca 1976 roku i wynosi 14.350,00 zł.

W legitymacji ubezpieczeniowej brak jest wynagrodzenia za okres od dnia 1 lipca 1976 roku do dnia 31 grudnia 1976 roku z tytułu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. – (...) Oddział Wykonawstwa Inwestycyjnego. Z uwagi na powyższe, przyjęto obowiązujące w tym okresie minimalne wynagrodzenie.

Wynagrodzenie wykazane w legitymacji ubezpieczeniowej w kwocie 3.034,00 zł, w ocenie organu rentowego, nie mogło zostać uwzględnione, ponieważ jest wykazane, jako kwota łączna za okres od dnia 1 stycznia 1977 roku do dnia 31 marca 1977 roku, a ponieważ jest niższa, niż wynagrodzenie minimalne za ten okres, przyjęto kwotę 3.600,00 zł – wynagrodzenie minimalne. Z wpisu zawartego w legitymacji ubezpieczeniowej nie wynika, iż było to wynagrodzenie miesięczne, wpisano go bowiem, jako zarobek razem brutto.

/decyzja z dnia 5 listopada 2021 roku – k. 12-12v załączonych akt rentowych/

W dniu 30 listopada 2021 roku P. Ś. złożył kolejny wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem przeliczonego kapitału początkowego.

W konsekwencji, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał zaskarżoną decyzję z dnia 14 grudnia 2021 roku.

/wniosek – k. 30-30v załączonych akt rentowych, decyzja z dnia 14 grudnia 2021 roku – k. 39 załączonych akt rentowych/

Dochód P. Ś. stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w latach 1975-1984, przy uwzględnieniu wysokości wynagrodzenia wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. - przy zastosowaniu w/w stawek godzinowych i normatywnego czasu pracy wyniósł następująco:

- w 1975 roku – 26.295,40 zł;
- w 1976 roku – 30.263,00 zł;
- w 1977 roku – 35.119,00 zł;
- w 1978 roku – 35.565,00 zł;
- w 1979 roku – 47.856,00 zł;
- w 1980 roku – 53.000,00 zł;
- w 1981 roku – 60.568,00 zł;
- w 1982 roku – 95.041,00 zł;
- w 1983 roku – 69.719,00 zł;
- w 1984 roku – 68.400,00 zł.

/wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego – k. 50-51, wyliczenia organu rentowego k. 57/

Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto :

Lp.	za rok kalendarzowy	zarobki-dochód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (w zł)	kwotę rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy (w zł)	stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy (w %)
1	2	3	4	5 (3:4)
1	1975	26.295,40	46.956,00	56,00

2	1976	30.263,00	51.372,00	58,91
3	1977	35.119,00	55.152,00	63,68
4	1978	35.565,00	58.644,00	60,65
5	1979	47.856,00	63.924,00	74,86
6	1980	53.000,00	72.480,00	73,12
7	1981	60.568,00	92.268,00	65,64
8	1982	95.041,00	139.572,00	68,09
9	1983	69.719,00	173.700,00	40,14
10	1984	68.400,00	202.056,00	33,85

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 59,49% i jest średnią arytmetyczną wskaźników z poszczególnych lat kalendarzowych.

/obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – k. 54/

Hipotetyczna wysokość kapitału początkowego ustalonego na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosi 106.487,59 zł.

/hipotetyczne ustalenie kapitału początkowego – k. 52-53/

Hipotetyczna wysokość przysługującej P. Ś. emerytury wynosi od dnia 1 kwietnia 2019 roku – 2.661,26 zł, natomiast po waloryzacjach od dnia 1 grudnia 2020 roku – 3.073,95 zł.

/informacja o hipotetycznej wysokości emerytury P. Ś. – k. 49/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił na podstawie powołanych dowodów, na które składała się dokumentacja załączona do akt przedmiotowej sprawy (w tym dokumentacja osobowo – płacowa P. Ś.) oraz znajdująca się w aktach rentowych, jak również jedynie pomocniczo zeznania wnioskodawcy P. Ś..

Sąd oparł się na zeznaniach ubezpieczonego jedynie w takim zakresie, w jakim wskazywał na okoliczność określonego w stawce godzinowej wynagrodzenia uzyskiwanego w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł., co zostało potwierdzone przedłożoną do akt sprawy dokumentacją z ww. zakładu pracy.

W toku postępowania odwołujący się nie kwestionował hipotetycznego wyliczenia wysokości kapitału początkowego oraz emerytury dokonanego przez organ rentowy w oparciu o nadesłaną z Archiwum Zakładowego Urzędu Wojewódzkiego w Ł. dokumentację osobowo – płacową skarżącego dotyczącą jego zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł., co skutkowało przyjęciem powyższych wyliczeń przez Sąd w procesie ustalenia, iż emerytura P. Ś. winna zostać przeliczona przy uwzględnieniu wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynoszącego 59,49%.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

odwołanie zasługiwało na uwzględnienie w części.

Stosownie do treści art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. , poz. 504 ze zm., dalej: ustawa emerytalna/, prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli:

- 1) po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość;
- 2) decyzja została wydana w wyniku przestępstwa;
- 3) dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe;
- 4) decyzja została wydana na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego przez osobę pobierającą świadczenie;
- 5) decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone, zmienione albo stwierdzono jego nieważność;
- 6) przyznanie świadczeń lub nieprawidłowe obliczenie ich wysokości nastąpiło na skutek błędu organu rentowego.

Zgodnie z treścią art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej, dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (art. 173 ust. 2 ww. ustawy).

Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (art. 173 ust. 3 ww. ustawy).

W art. 174 ust. 1 ustawy emerytalnej wskazano, że kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Natomiast zgodnie z art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej, przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Stosownie do art. 174 ust. 3 ustawy emerytalnej, podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Na podstawie ust. 7 analizowanego przepisu, do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku.

Zgodnie natomiast z treścią art. 174 ust. 8 ustawy emerytalnej, przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku, według wskazanego w nim wzoru.

Z kolei, w myśl art. 15 ust. 1 ustawy emerytalnej, podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Natomiast stosownie do brzmienia ust. 2a tego samego przepisu, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Istota niniejszego postępowania sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy możliwym jest przyjęcie przy wyliczaniu kapitału początkowego ubezpieczonego innych wartości wynagrodzenia tj. wartości wynagrodzenia uzyskiwanego w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w okresie od dnia 1 lipca 1976 roku do dnia 31 marca 1977 roku na stanowisku elektromontera instalacji i urządzeń. Nie ulegało bowiem wątpliwości, że wartość kapitału początkowego P. Ś. przekłada się bezpośrednio na wysokość należnego mu świadczenia emerytalnego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ustalając wysokość emerytury skarżącego, a więc i wyliczając wysokość kapitału początkowego nie uwzględnił okresu od dnia 1 kwietnia 1990 roku do dnia 30 kwietnia 1990 roku podnosząc, iż w tym okresie wnioskodawca nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu. Nadto, organ rentowy do wyliczenia wartości wynagrodzenia P. Ś. w 1976 roku przyjął kwotę 14.350,00 zł na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu w zakładzie pracy (...) S.A. oraz kwotę 7.200,00 zł (z tytułu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł.), na którą składały się kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w okresie od dnia 1 lipca 1976 roku do dnia 31 grudnia 1976 roku. Strona pozwana podnosiła, iż P. Ś. nie udokumentował wynagrodzenia za powyższy okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł.. Dodatkowo, w ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na kwotę wynagrodzenia uzyskanego w 1977 roku składały się: wynagrodzenie za okres pracy od dnia 1 stycznia 1977 roku do dnia 31 marca 1977 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w kwocie 3.600,00 zł (minimalne wynagrodzenie, bowiem według organu rentowego wynagrodzenie wykazane w legitymacji ubezpieczeniowej w kwocie 3.043,00 zł przyjęte, jako kwota łączna wynagrodzenia za ten okres, okazała się niższa, niż wynagrodzenie minimalne za wymieniony okres), jak i wynagrodzenie za okres pracy od dnia 1 kwietnia 1977 roku do dnia 31 grudnia 1977 roku w Zakładzie (...) w Ł. w kwocie 27.000,00 zł.

W przedmiotowej sprawie odwołujący nie zgadzał się z ustaleniami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie wysokości wynagrodzenia uzyskiwanego przez niego w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w okresie od dnia 1 lipca 1976 roku do dnia 31 marca 1977 roku. Skarżący wnosił również o ponowne ustalenie wysokości świadczeń emerytalnych, tudzież kapitału początkowego z uwzględnieniem okresu prowadzenia działalności gospodarczej od dnia 1 maja 1990 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, iż wnioskodawca P. Ś. urodził się w dniu (...). Decyzją z dnia 15 lipca 2019 roku emerytura wnioskodawcy została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26c ustawy emerytalnej.

Na podstawie art. 26c ust. 1 ustawy emerytalnej, po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat przez osobę, która pobierała okresową emeryturę kapitałową do dnia poprzedzającego osiągnięcie tego wieku, emeryturę z Funduszu oblicza się ponownie z urzędu na zasadach określonych w art. 26, z tym że do obliczenia emerytury przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku 65 lat, obowiązujące w dacie osiągnięcia tego wieku.

Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwoty środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z tym że przy ustalaniu podstawy obliczenia emerytury nie uwzględnia się kwot zwiększeń

składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego określonego w art. 173-175, uzyskanych w wyniku waloryzacji kwartalnej, o której mowa w art. 25a, przeprowadzonej w celu obliczenia dotychczas przysługującej emerytury z Funduszu (ust. 2).

Emerytura z Funduszu nie może być niższa od kwoty odpowiadającej wysokości emerytury z Funduszu i okresowej emerytury kapitałowej przysługującej w dniu poprzedzającym osiągnięcie wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat (ust. 3).

Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do ustalenia wysokości emerytury z Funduszu dla osoby, której ustalono prawo do tej emerytury oraz do okresowej emerytury kapitałowej, a która do dnia poprzedzającego dzień osiągnięcia wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat nie pobrała emerytury wskutek zawieszenia prawa do świadczenia, zgodnie z art. 103a (ust. 4).

W myśl art. 26 ustawy emerytalnej, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 (podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Postępowanie w niniejszej sprawie opierało się na ustaleniu, czy możliwym jest przyjęcie do obliczenia kapitału początkowego oraz emerytury wnioskodawcy P. Ś. wynagrodzenia uzyskanego przez niego w trakcie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. od dnia 1 lipca 1976 roku do dnia 31 marca 1977 roku tj. przy uwzględnieniu wariantu korzystniejszego dla skarżącego.

Zgodnie z treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz. 1412), środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja § 21 ust. 1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10, poz. 49) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak, aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego /tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 roku - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 roku - III AUr 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego w Białymstoku - III AUr 294/93, PS - wkład. 1994/3/6/.

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczonego w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń, czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru.

W legitymacji ubezpieczeniowej przedłożonej przez P. Ś. w rubryce „zarobek razem brutto” za rok 1976 (do 12 czerwca) wskazano kwotę 2.596,00 zł, z kolei za rok 1977 kwotę 3.043,00 zł. Biorąc pod uwagę, iż w 1976 roku wnioskodawca zatrudniony był w dwóch różnych zakładach pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych w okresie od dnia 1 lipca 1976 roku do dnia 31 grudnia 1976 roku przyjął minimalne wynagrodzenie z uwagi na nieudokumentowanie innej wysokości wynagrodzenia, z kolei za okres od dnia 1 stycznia 1977 roku do dnia 31 marca 1977 roku minimalne wynagrodzenie za ww. łączny okres, gdyż w ocenie organu rentowego było korzystniejsze, niż kwota zamieszczona w legitymacji ubezpieczeniowej tj. 3.043,00 zł w rubryce „zarobek razem brutto”.

W toku postępowania dowodowego Sąd Okręgowy zwrócił się do Archiwum Zakładowego Urzędu Wojewódzkiego w Ł. o nadesłanie dokumentacji osobowo – płacowej wnioskodawcy P. Ś. z okresu zatrudnienia przypadającego od dnia 1 lipca 1976 roku do dnia 31 marca 1977 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł..

Podkreślić należy, iż stosunek pracy ma zawsze charakter indywidualny, a określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały wyznaczone pomiędzy pracodawcą, a jego konkretnym pracownikiem. Zatem jedynie wynagrodzenie wnioskodawcy ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje przypuszczenie, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, a następnie kwoty świadczenia emerytalnego. Zeznania wnioskodawcy, bez oparcia się na konkretnej dokumentacji pracowniczej, nie mogłyby stanowić podstawy ustalenia wysokości wynagrodzenia skarżącego, jakie osiągał w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł.. Nadto, należy wskazać, iż Sąd nie może ustalać wysokości zarobków na podstawie przypuszczeń, uśrednień, czy też hipotetycznych wyliczeń. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być bowiem uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez zainteresowanego w danym okresie. Jego wysokość musi być niewątpliwa i bezwarunkowa, a nie jedynie prawdopodobna.

Zgodnie z wezwaniem Sądu Okręgowego w Łodzi, w dniu 22 listopada 2022 roku wpłynęła korespondencja z Archiwum Zakładowego Urzędu Wojewódzkiego w Ł. zawierająca uwierzytelnioną kserokopię dokumentacji osobowo - płacowej wnioskodawcy.

W związku z powyższym, Sąd zobowiązał organ rentowy do hipotetycznego przeliczenia emerytury P. Ś. według najkorzystniejszego wariantu przy przyjęciu, iż w okresie od dnia 1 lipca 1976 roku do dnia 31 marca 1977 roku podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowił/stanowiło: iloczyn stawki godzinowej przez normatywny czas pracy tj. przez 46 godzin tygodniowo, wynikającej ze znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy umów o pracę i aneksów, wynagrodzenie wynikające z umów o pracę i kolejnych aneksów, zamieszczonych w aktach osobowych P. Ś., za pozostałe brakujące okresy, w których nie udowodniono wysokości wynagrodzenia a praca była świadczona w pełnym wymiarze czasu pracy – najniższe wynagrodzenie w j.g.u., z tym zastrzeżeniem, że przy obliczeniach należy również uwzględnić ewentualne stałe składniki wynagrodzenia ujęte w angażach, mając na względzie wypłacone w tym czasie zasiłki chorobowe.

Przedstawione dowody pozwoliły ponad wszelką wątpliwość ustalić wysokość osiągniętego przez wnioskodawcę wynagrodzenia w okresie od dnia 1 lipca 1976 roku do dnia 31 marca 1977 roku. Na podstawie zgromadzonej dokumentacji osobowo-płacowej P. Ś., organ rentowy obliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wartość tego kapitału. Wyliczenia przedstawione przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie były w żaden sposób kwestionowane przez odwołującego się (k. 59 akt sprawy). W rezultacie, wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego okazał się wyższy od dotychczas przyjmowanego przez organ rentowy względem ubezpieczonego i co istotne, skutkowało zwiększeniem wartości należnego jej kapitału początkowego, a w konsekwencji emerytury. Ostatecznie kapitał początkowy wyniósł 106.487,59 zł, z kolei wysokość emerytury od dnia 1 kwietnia 2019 roku – 2.661,26 zł, a po waloryzacjach od dnia 1 grudnia 2020 roku – 3.073,95 zł.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy w punkcie 1 sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przeliczył emeryturę P. Ś. od dnia 1 listopada 2021 roku przy uwzględnieniu, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 59,49%.

W pozostałym zakresie odwołanie podlegało oddaleniu, jako bezzasadne. Brak było podstaw do uwzględnienia żądania wnioskodawcy, iż w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w okresie od dnia 1 lipca 1976 roku do 31 marca 1977 roku jego wynagrodzenie miesięczne stanowiło kwotę wpisaną w legitymacji ubezpieczeniowej, tj. 3.043,00 zł brutto. Należy podkreślić, że w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy nie ma żadnych wpisów z tego zakładu za 1976 roku, natomiast za 1977 rok wpisano kwotę 3.043,00 w rubryce „zarobek razem brutto”, przyjęcie zaś tej kwoty za 3 miesiące 1977 roku jest mniej korzystne, niż przyjęcie kwoty wyliczonego przez ZUS wynagrodzenia według stawek.

Ponadto wbrew twierdzeniom odwołującego się, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przy określaniu wysokości kapitału początkowego nie mógł uwzględnić okresu prowadzenia działalności gospodarczej przez P. Ś. od dnia 1 kwietnia 1990 roku do dnia 30 kwietnia 1990 roku, bowiem jak wynika z pisma Wydziału Świadczeń E. – Rentowych z dnia 19 grudnia 2021 roku, wnioskodawca nie był wówczas zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tego tytułu. Dodatkowo, odnosząc się do treści odwołania P. Ś., Zakład Ubezpieczeń Społecznych wprost wskazał, iż w dotychczasowych wyliczeniach dotyczących kapitału początkowego organ rentowy wziął pod uwagę okres prowadzenia działalności gospodarczej przez skarżącego w okresie od dnia 1 maja 1990 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

I.S .